

DE TRUFFELS.

Men vindt de truffels in het zuiden van Europa onder de aarde, groeiende op de wortels van den haagbeuk, beuk, hazelaar, tammen en wilden kastanjeboom, de Aleppische den, de sering enz., maar het meest op wortels van soorten van eiken, in welk laatste geval zij een eigenaardigen geur erlangen, welken zij missen, wanneer zij zich op de wortels van andere boomen ontwikkeld hebben. In een belangrijk stuk over de natuurlijke gesteldheid van den *Mont-ventoux* in Provence, van den bekenden kruidkundige CH. MARTINS, in de *Revue des deux mondes* van 1 April 1863 komen eenige berigten over dit gewas voor, welke de aandacht waardig zijn van hen, die deze specerij gaarne gebruiken en die zeker ook gaarne zullen willen weten, wat het eigenlijk is, dat zij, als een toevoegsel van weelde, bij hunne spijsen gebruiken.

De truffels behooren onder die afdeeling der *zwammen* of *paddestoelen*, welke eenen meestal rondachtigen vorm hebben en de zaadjes, waardoor zij zich vermeerderen, in het *inwendige* van hun weefsel dragen, zooals de *bovist* en aanverwante soorten van het geslacht *Lycoperdon* of Wolfsveest. TULASNE heeft een doorwrocht werk over de natuurlijke geschiedenis der truffels geschreven en aangetoond, dat het geslacht *Tuber* of Truffel 21 verschillende soorten bevat. Vier daarvan worden meest onderling verward en te zamen begrepen onder den naam van de gewone of zwarte truffel. Twee daarvan rijpen in den herfst en worden tegen het begin van den winter ingezameld. Dat zijn de eigenlijk gezegde *zwarte* en de *winter-truffels*, waarvan de eerste de geurigste is en het hoogst geschat, herkenbaar aan vele ruwe of scherpe oneffenheden aan hare oppervlakte. Het inwendig weefsel is vrij vast, roodachtig-zwart, geteekend met witte aderen, die roodachtig worden, als de zwam oud wordt. Deze soort is algemeen in Italie, in Provence en Poitou en komt ook, hoewel zelden, voor in de omstreken van Parijs en in Engeland. De iets minder waardige

winter-truffel komt meest altoos tusschen de echte soort voor. Haar vleesch is wit en later zwartachtig met witte aderen.

Twee andere truffelsoorten krijgen in den zomer reeds hare volkomene ontwikkeling, komen in Italie en bij Parijs voor en worden ook ingezameld en gedroogd verzonden. Eindelijk heeft men ook nog de witte truffel van Piémont, welke NAPOLEON boven de zwarte verkoos. De andere soorten van dit geslacht zijn niet eetbaar.

In Nederland komen, zoo ver ik weet, geene truffels voor, althans niet in die hoeveelheid en van die goede hoedanigheid, dat het de moeite loont ze te verzamelen.

In het algemeen zijn deze zwammen eigen aan kalkachtige of leemkalkige gronden. Zij leven alleen tusschen de wortelvezels van boomen, vooral van drie soorten van eiken: den gewonen eik en twee soorten, welke hun blad ook 's winters behouden, namelijk de altoos-groene eik (*Quercus virens*) en de kermès-eik (*Quercus coccifera*). Naarmate de boomen ouder worden, neemt de wasdom der truffels toe, doch als de boomen zeer groot worden en den grond geheel beschaduwen, vermindert de opbrengst weder.

De vermenigvuldiging dezer soorten heeft plaats op dezelfde wijze als bij andere zwammen. Als zij rijp zijn, bevatten zij een groot aantal zeer fijne kiemkorrels (*sporae*), uit welke witte zwamdraden (*mycelium*) uitspruiten, evenals het wit, waardoor men de gewone eetbare paddestoelen vermeerdert ¹⁾. Uit die onderaardsche zwamdraden ontwikkelen zich later de truffels, welke als het ware de vruchten zijn van dezen onderaardschen wortelstok. De regens van Julij en Augustus zijn voor de truffelvorming zeer voordeelig en verzekeren gewoonlijk een goeden oogst.

Men heeft ook de truffels opzettelijk aangekweekt. Reeds in de 17de eeuw werden te Antwerpen proeven genomen om de truffels te kweeken. Zij werden toen reeds gegeten en waren bekend als *aard-buylen* of *tartufl*. VAN STERBEECK, schrijver van een bekend werk over de paddestoelen (*Toneel der Campernoelien*), liet de truffels in 1662

¹⁾ Zie deze kweeking beschreven in het *Tijdschrift voor Nijverheid*, XII, bl. 91—95. (Haarlem 1848).

opzettelijk van Florence komen en plantte ze in zijn tuin. Later is dit door vele anderen beproefd en is de bijzondere kweekwijze derzelve bekend gemaakt ¹⁾. AUG. ROUSSEAU, van Carpentras, in het zuiden van Frankrijk, heeft op 2 bunders kiezelaardigen kalkgrond eikels gezaaid van den gewonen eik, aan welks voet truffels gevonden waren. Na verloop van 8 jaren vond men aan den voet der goed opgeslagen eiken 8 Ned. ponden truffels op het bunder, welke opbrengst sedert steeds is toegenomen. Thans wint de heer ROUSSEAU door elkander 260 N. ponden van eene oppervlakte van 5 bunders of 52 N. ponden van het bunder. Daar nu het pond aldaar met 15 franken betaald wordt, kan men rekenen, dat een stuk slechte grond met 15-jarige eiken bezet jaarlijks 780 franken of, na aftrek van eenige geringe onkosten, zuiver 740 franken van het bunder opbrengt, eene som, die men anders nooit op zulken grond met zoo weinig moeite zoude kunnen verkrijgen.

In deze *truffière* van ROUSSEAU heeft men nog de volgende opmerkingen gemaakt: 1°. dat de truffels overvloediger, meer gelijk van grootte en geuriger waren aan den voet der altoos groene eiken dan aan dien der gewone eiken; 2°. dat zij altoos voorkomen aan de wortels der boomen, die ook in het vorig jaar truffels hadden voortgebracht. Deze boomen waren met een wit kruis gemerkt en de zeug, die men tot het ontdekken der truffels gebruikte, rigtte zich altijd naar die boomen en opende daar eene groote vore in den grond. Zoodra de truffels gezien werden, kreeg het varken een tik op den snuit en ontving eenige eikels of een aardappel tot belooning. Het varken ruikt de truffels door den grond heen. Er zijn ook wel enkele soorten van honden, die tot dezelfde jagt kunnen gebruikt worden; maar deze wijzen alleen de plaats aan, waar de truffels gevonden worden; het varken doet meer en graaft ze ook dadelijk uit; maar men moet dan bij de hand wezen, daar het dier de truffel voor geen geweld weder loslaat, als het die eens in den bek heeft.

Van hoeveel belang dit voortbrengsel vooral voor het zuiden van

¹⁾ Zie *De la culture des truffes par* AL. DE BORNHOLZ, Paris 1826; *Tijdschrift voor Nijverheid*, XII, bl. 90—91.

Frankrijk zij, moge blijken uit de omstandigheid, dat op de markt te Carpentras, van 1 December tot het laatst van Februarij, thans jaarlijks wel voor 2 millioenen franken verkocht worden en verzonden door geheel Europa. De gemeenten van Bedoin, Villes, Blauvac, Monieux en Methamis verpachten eene uitgestrektheid van 2700 bunders truffeldragende bosschen voor niet minder dan 13,250 franken. Men kon rekenen, dat 1000 bunders van zulk eikenhout, dat zeer goed groeit, binnen weinige jaren, alleen voor de truffels, verpacht zullen worden voor 18,000 franken. Intusschen groeit het hout voort en, als na 20 of 30 jaren de grond te veel beschaduwd wordt om veel truffels meer op te leveren, kan het bosch tot brandhout enz. verkocht of geheel vernieuwd worden.

v. H.